Pàgina 1 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

	•			
C	F	DΙ	F	1
J	_	ıvı	_	

BLOC₁

EXERCICI 1

1.

[1 punt]

a)

La pentosa del DNA és la desoxiribosa mentre que la de l'RNA és la ribosa.

La timina és una base nitrogenada present només al DNA, mentre que l'uracil es troba només a l'RNA.

[0,3 punts per cada diferència ben explicada]

Puntuació total subapartat a) [0,6 punts]

Nota 1: Atès que la pregunta demana específicament diferències entre els components químics del DNA i l'RNA, qualsevol altra diferència que esmentin els examinands (p. ex. localització cel·lular, estructura de la biomolècula, etc.) no es puntuarà.

Nota 2: Les respostes correctes però que només esmentin "mitges" diferències entre el DNA i el RNA, com ara, per exemple: "El DNA té timina i el RNA no", es valoraran amb la meitat de la puntuació (0,15 punts).

b)

Resposta model:

Es tracta d'RNA missatger (mRNA) [0,1 punts], ja que aquest es sintetitza quan els gens s'expressen, transferint la informació del DNA [0,2 punts] perquè es puguin formar les proteïnes que exerceixen la funció del gen corresponent [0,1 punts].

Pàgina 2 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Puntuació total subapartat b): [0,4 punts], repartits segons que s'indica:

- Per dir explícitament: mRNA o RNA missatger: 0,1 punts
- Per indicar (amb diferents redactats possibles) que "expressar-se un gen" significa "ser transcrit" o "sintetitzar un mRNA complementari al gen": 0,2 punts
- Per indicar (amb diferents redactats possibles) que a partir de l'mRNA es farà la proteïna que fa una determinada funció: 0,1 punts

2.

a)

[1 punt]

Cadena de DNA	ATT	CGT	GAG	ACT	TCA
complementària					
Cadena de DNA	TAA	GCA	CTC	TGA	AGT
que es transcriu					
RNA	AUU	CGU	GAG	ACU	UCA
Seqüència de la proteïna FTH1	lle	Arg	Glu	Thr	Ser

[0,04 punts] per cada casella ben contestada

Puntuació total subapartat a) [0,6 punts]

b)

L'RNA es forma a partir del DNA durant el procés de transcripció [0,1 punts], el qual té lloc al nucli de les cèl·lules [0,1 punts].

La síntesi de la proteïna corresponent és un procés anomenat traducció [0,1 punts], el qual té lloc als ribosomes [0,1 punts].

Puntuació total subapartat b) [0,4 punts]

NOTA: si diuen que la traducció es produeix al citosol en lloc de fer-ho als ribosomes, també ho donarem per bo i s'atorgaran els [0,1 punts] corresponents. Malgrat que els orgànuls on es realitza la traducció són els ribosomes, la pregunta pot resultar ambigua "On es localitzen a la cèl·lula?", sense especificar que diguin quin és el nom de l'orgànul.

Pàgina 3 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

3.

[1 punt]

a)

Quin problema volien resoldre els investigadors amb aquesta comparació?

Qualsevol d'aquestes preguntes o similars:

Els RNA del múscul esquelètic d'aquests tres animals són semblants?

Quines diferències hi ha entre les seqüències dels RNA d'aquests tres animals?

Els gens que s'expressen al múscul esquelètic d'aquests animals són semblants?

Quines diferències hi ha entre els gens que s'expressen als músculs esquelètics d'aquests tres animals?

[0,2 punts]

Nota 1: Hauria d'estar redactat en forma de pregunta directa, acabada en interrogant. També s'accepten frases interrogatives indirectes (sense interrogant), però han de ser molt clares. Si no són clares malgrat que siguin interrogatives indirectes, llavors 0,1 punts. Si és una afirmació o una negació, 0 punts.

Quina hipòtesi es podien haver formulat?

Qualsevol resposta temptativa coherent amb les preguntes anteriors o alguna de similar. Per exemple:

(Potser) hi ha moltes diferències entre els RNA d'aquests animals.

(Possiblement) hi ha poques diferències entre les seqüències dels RNA d'aquests tres animals.

(Pot ser que) els gens que s'expressen en els músculs esquelètics d'aquests tres animals són els mateixos, ja que és un mateix teixit.

[0,2 punts]

Nota: Les paraules entre parèntesi no cal que hi siguin.

Pàgina 4 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Proposeu una millora a aquesta recerca perquè els resultats fossin estadísticament significatius

S'han comparat els RNA d'un únic individu de tigre de Tasmània. Caldria fer el mateix procediment amb més individus (per tenir-ne rèpliques).

[0,2 punts]

Nota: també donarem per bo si diuen que caldria seqüenciar més individus de cada espècie per veure si les diferències són entre les espècies o ja es donen a dins de les espècies.

Puntuació total subapartat a) [0,6 punts]

Nota 1: En relació al problema plantejat i a la hipòtesi es poden valorar com a correctes altres respostes que siguin coherents i que facin referència a aspectes evolutius de la relació entre les espècies (com per exemple quina és més propera a quina, com s'han diferenciat entre elles, etcètera), ja que el context de la pregunta tracta sobre la recuperació de material genètic d'espècies extingides.

Nota 2: Pel que fa a les millores de l'experiment, es poden valorar com a correctes altres respostes que siguin coherents, com per exemple "Analitzar més gens d'aquestes espècies, i no només 3."

Pàgina 5 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

b)

Qualsevol de les conclusions següents és vàlida:

El tigre i el diable de Tasmània són dues espècies molt similars, mentre que el xai mostra més diferències.

Hi ha més semblances si comparem els teixits (o mostres) que si comparem els organismes.

Les mostres dels RNA de la pell de les tres espècies són bastant semblants.

En el cas dels RNA del múscul esquelètic, el diable i el tigre de Tasmània són bastant semblants mentre que els RNA de xai són bastant diferents dels altres dos.

[0,2 punts] per cada conclusió coherent fins al màxim de 0,4 punts corresponents a aquesta subpregunta.

Puntuació total subapartat b) [0,4 punts]

Nota: Tot i que l'enunciat fa referència a "conclusions sobre la semblança d'aquestes espècies o dels seus teixits", les respostes que es focalitzin en la comparativa de gens o de la seva expressió com, per exemple: "El gen 3 gairebé no s'expressa a la pell de cap de les espècies mentre sí que ho fa al múscul", es valoraran amb la meitat de la puntuació (0,1 punts) per a cada conclusió, sempre i quan sigui coherents amb les dades dels gràfics. Entenem que, com a conclusions dels resultats que mostren els gràfics, són correctes, però no se centren directament en les espècies ni en els teixits, que és el que demanava l'enunciat, sinó en els gens concrets.

Pàgina 6 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

EXERCICI 2

1.

(1 punt)

a)

Estructura	Nom	BIOMOLÈCULES QUE FORMEN CADA
	d'aquesta	ESTRUCTURA
	estructura	
Α	Embolcall	Lípids i proteïnes
		o bé
	Nota: si	Bicapa lipídica
	diuen	
	"membrana",	Nota: si només diuen "proteïnes", o només "lípids",
	(0 punts).	llavors (0,05 punts)
	"Coberta	
	membranosa",	
	(0,05 punts)	
В	Material	ARN monocatenari
	genètic	Nota 1: malgrat que han de deduir que és
		monocatenari, ja que a la figura es diu clarament que
		la proporció de G és diferent de la de C; i que la de A
		és diferent de la de U, si només especifiquen ARN
		(sense dir monocatenari), també ho donarem per bo.
		Nota 2: si duen DNA (0 punts)
С	Nucleocàpsida	Proteïnes
	/Càpsida	

Cada filera té una puntuació de 0,2 punts. 0,1 p per l'estructura i 0,1 p per les biomolècules.

Total subpregunta a): 0,6 punts

Pàgina 7 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

b)

Resposta model:

Quan el sistema immunitari es troba amb un tipus específic del virus del dengue, amb proteïnes diferents de l'embolcall que els altres tipus, genera una resposta immunitària específica (0,2 punts). Produirà anticossos específics per a aquest tipus de virus, que no seran efectius contra els altres tipus de dengue (0,2 punts).

Resposta model alternativa (qualsevol de les dues serà donada per bona):

La infecció per un dels tipus de virus del dengue no confereix immunitat contra els altres perquè els anticossos i/o les cèl·lules de memòria amb la informació per fabricar-los són específics. Com que els diferents virus tenen antígens (o proteïnes o glicoproteïnes o molècules de superfície o d'embolcall) diferents, els anticossos i/o les cèl·lules de memòria sintetitzats contra els antígens d'un d'aquests tipus de virus de dengue no serviran contra un altre dels tipus de virus de dengue.

Puntuació:

- Per esmentar anticossos i/o cèl·lules de memòria, en un redactat coherent: 0,1 punts
- Per esmentar antígens i/o proteïnes (o glicoproteïnes o molècules) de superfície (o embolcall), en un redactat coherent: 0,1 punts
- Per esmentar explícitament el concepte d'especificitat o bé que els anticossos són específics: 0,1 punts
- Per contextualitzar parlant de virus de dengue: 0,1 punts

Total subpregunta b): 0,4 punts

Pàgina 8 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

2.

(1punt)

Quina tècnica s'ha fet servir? Anomeneu-la. (0,2 p)

PCR.

Si algú anomena la PCR-reversa, lògicament també tindrà la puntuació màxima.

Abans d'emprar aquesta tècnica s'ha fet ús d'una retrotranscriptasa. Què és i per a què serveix la retrotranscriptasa? (0,3 p)

És un enzim que serveix per fer una còpia complementària en DNA de l'RNA (en aquest cas del virus)

(0,1) per dir que és un enzim

(0,2) per dir la seva funció

Nota: hi ha la possibilitat que diguin que la retrotranscriptasa és una proteïna, i que la seva funció és enzimàtica. Lògicament també ho donarem per bo, però cal que surti la paraula enzim.

El gràfic correspon a la prova diagnòstica de la Janna. És un resultat positiu o negatiu? Justifiqueu la resposta (0,3 p)

El resultat és positiu, perquè veiem en el gràfic que s'ha pogut amplificar el material genètic

(0,1 p) per dir que el resultat és positiu, i (0,2 p) per la justificació

Per què aquesta tècnica permet reconèixer específicament el material genètic d'aquest virus i, en canvi, no el de qualsevol altre ni el de les cèl·lules del pacient? (0,2 p)

Perquè es fan servir els "primers" o encebadors de seqüència específica complementària al principi i final del material genètic del virus, o d'una part d'aquest.

0,1 punts per dir "primers" o encebadors

0,1 punts per dir del material genètic del virus

Pàgina 9 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

3.

Resposta model:

- 1. La resposta del sistema immunitari de la Janna és una resposta primària.
- 2. Els macròfags o cèl·lules dendrítiques fagociten el virus i presenten partícules víriques a la seva superfície, juntament amb molècules d'histocompatibilitat, HMC.
- 3. Els limfòcits Thelper reconeixen aquests antígens de les cèl·lules presentadores d'antígens i s'activaran.
- 4. Els limfòcits Thelper activaran els limfòcits B, que una vegada activats seran cèl·lules plasmàtiques que produiran anticossos específics contra els antígens del virus del dengue i estaran activades per una segona infecció per poder tenir una resposta més ràpida com cèl·lules memòria. El limfòcit B es multiplica (per mitosi) i origina un clon de limfòcits B.
- 5. També s'activaran limfòcits T citotòxics perquè puguin destruir les cèl·lules infectades pel virus del dengue.
- 6. Els limfòcits T i les cèl·lules infectades alliberen interferons, proteïnes que tenen la funció d'activar cèl·lules del sistema immunitari contra el virus.

Puntuació:

- (0,1 p) per dir que és una resposta immune primària. També donarem per bo si diuen inespecífica.
- (0,6 p) per parlar de cada cèl·lula de manera correcta (0,1 punts per cada cèl·lula que esmentin fins a un màxim de 0,6 punts):
  - (0,1) cèl·lula presentadora d'antígens o bé macròfag o cèl·lules dendrítiques / (0,1) limfòcits Th / col·laborador / T4 / CD4 / (0,1) limfòcits citotòxics / (0,1) limfòcits B / (0,1) cèl·lules plasmàtiques / (0,1) cèl·lules / limfòcits de memòria (o cèl·lules de memòria)
- (0,2 p) per parlar de molècules de manera correcta (0,1 punts per cada molècula, només cal que n'esmentin dues, fins a un màxim de 0,2 punts màxim)
  - (0,1) anticossos / (0,1) interferó (o citoquines o limfoquines o interleucines o molècules senyal) / (0,1) HMC
- (0,1 p) per contextualitzar i redactar de manera correcta (0,1 punt màxim)

Pàgina 10 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

EXERCICI 3

1.

[1 punt]

Patró d'herència de la malaltia de Stargardt (marqueu amb una creu l'opció correcta):

Recessiva 0,1 punts

(si NO justifica l'opció escollida o la justificació és incoherent, llavors 0 punts)

Justificació:

0,4 punts

Resposta model: perquè cal tenir dues còpies de l'al·lel defectuós per tenir la malaltia.

Nota: si diuen gen en lloc d'al·lel, igualment correcte (gen defectuós en lloc d'al·lel defectuós i gen funcional en lloc d'al·lel funcional)

Patró d'herència de la malaltia de Stargardt (marqueu amb una creu l'opció correcta):

Autosòmica 0,1 punts

(si a continuació NO justifica l'opció escollida o la justificació és incoherent, llavors 0 p)

Justificació: 0,4 punts

Respostes model:

És autosòmica perquè el gen ABCA4 està al cromosoma 1 (0,4 punts)

o bé dir que

per tenir la malaltia cal tenir dues còpies de l'al·lel defectuós (0,2 punts). No pot ser lligat al sexe perquè els nois, que tenen un sol cromosoma X, només heretarien una còpia de l'al·lel defectuós (0,2 punts).

Nota 1: si diuen gen en lloc d'al·lel, igualment correcte (gen defectuós en lloc d'al·lel defectuós i gen funcional en lloc d'al·lel funcional).

Nota 2: si només diuen que és autosòmica perquè afecta tant nois com noies, 0 punts per la justificació.

Pàgina 11 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

2.

[1 punt]

a)

Total: 0,5 punts repartits de la manera següent:

per dir DUES de les característiques següents: (0,25 punts per cada característica)

- Són proteïnes (o enzims) presents a la sang (o al plasma o bé al sèrum),
- bé simplement són proteïnes (o enzims), sense especificar on es troben.
- L'activació d'aquestes proteïnes és una reacció en cascada.
- Intervenen en la resposta immune inespecífica (o bé poden dir innata).
- Resposta ràpida i eficaç sobretot contra bacteris.
- Se sintetitzen al fetge.
- Diversos sistemes d'activació: per l'acció de complexos antigen-anticòs (via clàssica, però això no cal que ho diguin) i per l'acció de molècules de la superfície dels microorganismes (via alternativa i via de les lectines, però això no cal que ho diguin).

b)

Total: 0,5 punts

Respostes model:

El sistema del complement activat (o bé dir que s'activa per la unió del complement a un complex antigen-anticòs), forma porus a les membranes de les cèl·lules (també és correcte dir que formen un complex d'atac a membranes) (0,25 punts), això provoca la lisi de la cèl·lula (o bé citòlisi) (0,25 punts)

o bé dir que

el sistema del complement activat s'uneix a la superfície de les cèl·lules de la retina (o bé dir que opsonitza les cèl·lules de la retina) (0,25 punts) afavorint que siguin fagocitades (0,25 punts)

o bé dir que

el sistema del complement activat produeix una resposta inflamatòria (0,25 punts) que provoca l'arribada a la zona de fagòcits (0,25 punts)3.

[1 punt]

Pàgina 12 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

a)

Resposta model:

Actua com a vector

o bé

transporta i introdueix el gen ABCA4 funcional a les cèl·lules de la retina dels ratolins

(0,4 punts)

b)

Funció dels enzims de restricció:

Tallar el DNA del virus i el DNA amb el gen ABCA4 funcional, amb un mateix enzim de restricció (o endonucleasa), per unes seqüències concretes.

total 0,3 punts repartits de la manera següent:

0,1 p per tallar el DNA

0,1 p per seqüències concretes

0,1 p per contextualitzar (del virus i del gen ABCA4 funcional)

Nota: encara que no diguin que l'enzim de restricció ha de ser el mateix, també atorgarem els 0,3 punts.

Funció de les lligases:

Unir els dos DNA que formen el DNA recombinant, o bé dir que uneixen el DNA del virus i el DNA amb el gen ABCA4 funcional.

total 0,3 punts repartits de la manera següent:

- 0,1 punts per unir el DNA
- 0,2 punts per concretar quines són les dues molècules que s'uneixen (DNA del virus i DNA gen ABCA4 funcional).

Pàgina 13 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

BLOC 2

EXERCICI 4

1. [1 punt]

a)

	Què vol dir?	Com es pot comprovar?
bacil	Fa referència a la forma del bacteri. En aquest cas, els bacils tenen forma allargada.	La forma dels bacteris es pot esbrinar amb algun tipus d'imatge microscòpica.
heteròtrof	Fa referència a la font de carboni que necessita el bacteri per poder-se nodrir. En aquest cas, la font de carboni ha de ser matèria orgànica.	Fent un cultiu d'aquests bacteris sense proporcionar matèria orgànica i comprovant que no hi ha creixement.
gramnegatiu	Fa referència a la composició i estructura de la paret bacteriana. En aquest cas la paret bacteriana està formada per una capa de peptidoglicà (o mureïna) i a continuació una membrana externa.	Fent una tinció gram i comprovant que els bacteris no queden tenyits de color blau. També poden dir: Fent una tinció gram i comprovant que els bacteris queden tenyits de color rosa (o vermell)
flagel·lat	Disposa d'un flagel	Observant la seva estructura a través d'una imatge microscòpica.

Puntuació: 0,1 punts per cada cel·la correcta. Puntuació total 0,6 punts.

b)

 $1,4 \text{ cm}/2000 \times 10^4 \mu\text{m}/1 \text{ cm} = 14000/2000 = 7 \mu\text{m}$

Nota: donem un marge d'error de mesura entre 1,3 cm i 1,5 cm. Això és, fent el càlcul complert, entre 6,5 µm i 7,5 µm.

Puntuació: (0,2 punts) per l'operació i (0,2 punts) pel resultat final amb la unitat. **Puntuació total:** 0,4 punts.

Pàgina 14 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

2.

[1 punt]

Només cal que expliquin **DOS** mecanismes dels quatre que s'expliquen a continuació.

Nota: si el nom del mecanisme no coincideix amb el mecanisme explicat, però l'explicació és correcta en ella mateixa, llavors només s'atorgaran (0,2 punts) dels (0,5 punts) màxims (0,1p + 0,4p) si ho haguessin fet tot bé.

Nom del mecanisme 1: Conjugació (0,1 punts)

Explicació mecanisme 1: (0,4 punts)

Resposta model:

Transferència de DNA (0,1 punts) (d'un plasmidi o d'una regió d'un cromosoma) des d'una cèl·lula (0,1 punts) (que anomenarem "donadora") a una altra (0,1 punts) de la mateixa espècie o d'una altra diferent (coneguda com a "receptora") mitjançant la formació d'un agregat entre ambdues cèl·lules.(0,1 punts) (Nota: la idea de la formació d'un agregat pot ser-hi de manera explícita o implícita en el redactat sense usar la paraula "agregat". Si hi és de manera implícita, també s'atorgaran els 0,1 punts)

Notes:

En el cas dels bacteris gramnegatius, els plasmidis conjugatius codifiquen la informació necessària per a la síntesi d'un pili que interacciona de forma específica amb alguna proteïna de l'envolta de la cèl·lula receptora.

Un cop s'ha produït aquesta interacció, el pili pateix un procés de despolimerització per la base, cosa que en provoca l'escurçament. Això provoca que ambdues cèl·lules s'aproximin fins a arribar a formar l'agregat conjugatiu. En qualsevol cas, la transferència del DNA des de la cèl·lula donadora a la receptora EN ABSOLUT ES PRODUEIX A TRAVÉS DEL CANAL INTERN DEL PILI. La funció d'aquest és únicament la d'apropar les dues cèl·lules mitjançant el seu escurçament.

De tota manera, com que en alguns llibres de text encara es parla de transferència de DNA a través del pili, si algun alumne/a ho esmenta, no el/la penalitzarem.

Nom del mecanisme 2: Transducció (0,1 punts)

Explicació mecanisme 2: (0,4 punts)

Transferència de DNA (0,1 punts) des d'una cèl·lula (0,1 punts) a una altra (0,1 punts), utilitzant un bacteriòfag (o fag) (0,1 punts) com a vehicle transmissor.

Pàgina 15 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Nom del mecanisme 3: Transformació (0,1 punts)

Explicació mecanisme 3: (0,4 punts)

És la captació (0,1 punts) per una cèl·lula bacteriana (0,1 punts) de DNA (0,1 punts) que es troba en el seu entorn físic (0,1 punts)

Nom del mecanisme 4: Formació de vesícules (0,1 punts)

Explicació mecanisme 4: (0,4 punts)

Les cèl·lules de bacteris tant gramnegatius com grampositius poden secretar al medi vesícules (0,1 punt) que, posteriorment al seu alliberament, poden ser reabsorbides (0,1 punt) per la cèl·lula productora o per altres cèl·lules de la mateixa espècie o espècies que comparteixin el mateix nínxol ecològic.

Les vesícules, a l'hora de formar-se en la cèl·lula productora, poden englobar tant fragments de DNA cromosòmic, com plasmidis (0,2 punt) i àdhuc partícules de bacteriòfags. D'aquesta manera i un cop secretades al medi, aquestes vesícules poden ser absorbides per altres cèl·lules bacterianes de l'entorn i donar així lloc a una transferència lateral de material genètic.

Pàgina 16 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

EXERCICI 5

1.

[1 punt]

Com s'anomena la via inhibida pel Paraquat (via A)?

Fotofosforilació, o fase lluminosa, o fase fotoquímica, o cadena de transport d'electrons fotosintètica

(0,1 punts)

A quin orgànul, i a quina part d'aquest orgànul, es localitza la via A en vegetals? Cloroplast (0,1 punts), membrana dels tilacoides (o bé només "tilacoides") (0,1 punts)

La inhibició de la via A també comportarà la inhibició del cicle de Calvin per la manca de dues biomolècules provinents de la via A. Quines són aquestes dues biomolècules? NADPH (0,1 punts) i ATP (0,1 punts)

El Pinoxaden impedeix la fabricació d'àcids grassos inhibint la via B. Com s'anomena la via B?

Lipogènesi (0,1 punts)

El Chlorsulfuron impedeix la síntesi de determinats aminoàcids. La manca d'aquests aminoàcids fa que no es puguin fer proteïnes mitjançant la via (o procés) C. Com s'anomena la via C i quin orgànul la realitza?

Síntesi de proteïnes, o bé traducció, o bé proteogènesi (0,1 punts) Ribosoma (0,1 punts)

El Tetflupyrolimet impedeix la fabricació de bases nitrogenades a partir de les quals el vegetal sintetitzarà nucleòtids. Quines dues molècules cal afegir a una base nitrogenada per obtenir un nucleòtid?

Pentosa (o bé ribosa o bé desoxiribosa) (0,1 punts) i fosfat (o bé àcid fosfòric). (0,1 punts)

Notes:

- Si l'examinand respon "cadena d'electrons" sense indicar que és la fotosintètica, llavors (0 punts) ja que també podria ser la respiratòria.
- Si l'examinand respon "fotosíntesi" en general, llavors (0 punts), ja que al quadre es detalla que la via inhibida és la fase lluminosa/cadena electrons fotos/fotofosforilació. El cicle de Calvin (l'altra part de la fotosíntesi) ja es marca apart.
- Si l'examinand respon "fotòlisi de l'aigua" en comptes de fase lluminosa/cadena electrons fotos/fotofosforilació, llavors (0 punts) ja que no és una via.
- Si l'examinand respon NADH en comptes de NADPH, (0 punts).

Pàgina 17 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

2.

[1 punt]

	Nom de la biomolècula:	Quin dels tres herbicides (Pinoxaden, Chlorsulfuron o Tetflupyrolimet) impedeix la seva síntesi? Raoneu la resposta.	Per què la manca d'aquesta biomolècula causa la mort del vegetal?
MOLÈCULA A	Fosfolípid	Raonament: Si la planta no pot sintetitzar àcids grassos, no podrà fer fosfolípids. o bé perquè els fosfolípids tenen àcids grassos entre els seus components. (0,1 punts si el raonament és correcte)	Perquè no pot fer membranes o bicapes. o bé perquè no poden reparar les membranes (o bé formar noves cèl·lules) (0,1 punts per raonaments com aquest o similars)
MOLÈCULA B	Nucleòtid o desoxiribo- nucleòtid (0,1 punts)	Herbicida: Tetflupyrolimet Raonament: Perquè inhibeix la síntesi de bases nitrogenades a partir de les quals es fabriquen nucleòtids. o bé perquè els nucleòtids tenen una base nitrogenada. (0,1 punts si el raonament és correcte)	Perquè no pot fer replicació del DNA o bé copiar el seu DNA per després dividir les cèl·lules. (0,1 punts per raonaments com aquest o similars)
MOLÈCULA C	Enzim o proteïna o polipèptid (0,1 punts)	Herbicida: Chlorsulfuron Raonament: Perquè si la planta no pot sintetitzar aminoàcids, no podrà polimeritzar-los (o bé: fer traducció) per fer enzims (o bé: fer proteïnes) (0,1 punts si el raonament és correcte)	Perquè els enzims són la maquinària encarregada que la cèl·lula pugui fer les seves reaccions (o el seu metabolisme) O bé, perquè no podrà catalitzar reaccions o bé no podran formar determinades estructures proteiques. (0,1 punts per raonaments com aquest o similars)

Pàgina 18 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Quina o quines de les tres biomolècules no podria sintetitzar la planta per l'acció de l'herbicida Paraquat?
No podria sintetitzar cap de les tres.
o bé:
A, B i C
o bé:
Fosfolípids, nucleòtids (o desoxiribonucleòtids) i proteïnes (o polipèptids)
Per qualsevol d'aquestes respostes (0,1 punts)
Raoneu la resposta:
Perquè el paraquat inhibeix la fotosíntesi (o la fase lluminosa i indirectament el cicle de Calvin) de manera que la planta no pot fabricar matèria orgànica (o glucosa o piruvat) a partir d'inorgànica (o CO ₂). Sense aquesta matèria orgànica no pot sintetitzar totes les altres molècules orgàniques que necessita. <i>(0,1 punts per respostes com aquesta o similars)</i>

Nota: si l'examinand raona, per la molècula B, que la manca de nucleòtids li impedirà fer transcripció (o RNA) a la planta, llavors (0 punts) ja que el nucleòtid indicat té desoxiribosa, no ribosa, per tant el que no podrà fer la planta és replicar el DNA.

Pàgina 19 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

EXERCICI 6

1.

[1 punt]

Resposta model:

Les poblacions d'éssers vius poden patir mutacions a l'atzar. En el cas dels fongs, aquells que han patit una mutació a l'atzar que els permet viure en ambients amb temperatures superiors, s'han vist afavorits per la selecció natural a causa de l'escalfament global. Els individus amb aquestes característiques es reprodueixen i donen lloc a descendents amb capacitat per viure en temperatures superiors. Aquests organismes poden trobar en el cos dels mamífers un medi on viure i, per tant, provocar un increment de malalties en aquests hostes.

Puntuació: 1 punt distribuït de la manera següent:

- Per indicar que les **mutacions són a l'atzar** (0,2 punts).
- Per indicar que els que han patit la mutació els permet viure en ambients amb temperatures superiors degudes a l'escalfament global (0,2 punts).
- Per dir explícitament "selecció natural" (0,2 punts).
- Per dir que els individus amb aquestes característiques es **reprodueixen i donen lloc a descendents amb capacitat per viure en temperatures superiors** (0,2 punts).
- Per dir que aquests organismes poden trobar en el cos dels mamífers un medi on viure i, per tant, provocar un increment de malalties en aquests hostes (0,2 punts).

Per qualsevol resposta lamarckiana: 0 punts

Pàgina 20 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

2.	
a)	
(0,	5 punts) totals subpregunta a)
Err	ada 1:
	La histamina no és un anticòs (0,1 punts)
	Correcció:
	Els anticossos relacionats amb la inflamació al·lèrgica són les IgE <i>(o qualsevol altra</i> rectificació adequada).
	O bé:
	la histamina és una molècula senyal o mediadora o reguladora (o una amina).
	(0,15 punts)
Err	ada 2:
	Els eosinòfils no segreguen histamina. (0,1 punts)
	Correcció:
	Els eosinòfils són els encarregats d'aturar la secreció d'histamina <i>(o qualsevol altra</i> rectificació adequada)
	O bé:
1	en comptes d'eosinòfils hauria de dir basòfils
	(0,15 punts)

Pàgina 21 de 21

Biologia

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

b)

(0,5 punts) totals subpregunta b)

